

1.0 Indledende bemærkninger

Nærværende rapport er udarbejdet på baggrund af en undersøgelse foretaget blandt Designskolen Koldings dimittender fra 2000-2009. Undersøgelsen har fundet sted i efteråret 2010 og har til formål at følge dimittendernes arbejdsmarkedssituation.

Designskolen Kolding (herefter DK) er meget optaget af at følge dimittendernes situation på arbejdsmarkedet. At være i kontinuerlig kontakt med dimittender og erhvervslivet for at indhente viden og input i forhold til uddannelsen og uddannelsens sigte er helt essentielt i arbejdet med at optimere og kvalitetssikre uddannelsen, så DK sikrer, at kandidaterne får relevant beskæftigelse efter afsluttet uddannelse.

Det overordnede sigte for undersøgelsen er derfor at afdække dimittendernes beskæftigelsessituation *i relation* til deres uddannelse på Designskolen Kolding, herunder fx spørgsmål som *Hvornår får de arbejde? Hvor arbejder de? Kan de bruge de kompetencer, som de har erhvervet sig under deres uddannelse?*

Denne rapport søger derfor i hovedtræk at besvare følgende:

1. Hvordan ser beskæftigelsessituationen ud for dimittenderne, og hvordan er vejen fra uddannelsen til det første job?
2. Er uddannelsen relevant i forhold til dimittendernes beskæftigelse – bruger dimittenderne deres erhvervede kompetencer og hvilke efterspørger de?
3. Er der signifikante udsving imellem de forskellige kandidatårgange eller fagområder?

Selve beskæftigelsesgraden i denne rapport er kun interessant som vejledende og indikerende, da denne undersøgelse baserer sig på dimittendernes egen lyst til at svare. Vi kan derfor ikke sige noget præcist om beskæftigelsesgraden. Kulturministeriets årlige beskæftigelsesrapport, som bygger på data fra Danmarks Statistik, kan derimod sige noget om den præcise beskæftigelsesgrad¹. Nærværende rapport skal derfor ses som et supplement og en uddybning af Kulturministeriets rapport, hvor det er muligt at skaffe viden om kvaliteten og relevansen af DK's uddannelse i forhold til dimittendernes beskæftigelsessituation. Kulturministeriet refereres herefter til som KUM.

¹ http://www.designskolenkolding.dk/fileadmin/PDF/Om_skolen/DK_Fakta/Beskaeftigelsesrapport_2010.pdf

1.1 Metodiske overvejelser

Undersøgelsen er baseret på et online-spørgeskema. Brev med opfordring til at svare på spørgeskemaet er sendt til 506 dimittender, hvoraf 243 har svaret, hvilket giver en besvarelsesprocent på 48%.² Den sidste tilsvarende undersøgelse (2008) havde en besvarelsesprocent på 32%. Besvarelsesprocenten vurderes derfor som meget tilfredsstillende.

Da hver enkel dimittendårgang består af forholdsvist få dimittender, har vi valgt at inkludere de seneste ti årgange i undersøgelsen for at give undersøgelsen større volumen og dermed øge validiteten af det statistiske grundlag. Ulempen er imidlertid, at uddannelsen har ændret sig betydeligt de seneste år. De studerende, der dimitterede i starten af det nye årtusinde, har fx ikke haft videnskabsteori som en del af deres uddannelse, og den skriftlige dimension i uddannelsen er øget betydeligt de sidste ti år.

Alle syv fagområder (inkl. Keramik som blev nedlagt i 2007)³ indgår i undersøgelsen. Der kan være betydelige forskelle mellem de forskellige fagområder. Divergerende årgange og fagområder afstedkommer nogle skævheder i undersøgelsen, men så vidt muligt tages der højde herfor i form af delanalyser fordelt på fagområder og dimittendårgange. I analyserne er årgangene inddelt i følgende dimittendgrupper: 2000-2003, 2004-2006, 2007-2009. Vi har valgt ikke at foretage analyser på enkeltårgange inden for en dimittendgruppe, da der vil være tale om meget få respondenter, og det statistiske grundlag vil derfor blive meget usikkert.

Undersøgelsen består af både kvalitative og kvantitative spørgsmål (vedlagt bilag 1). De kvalitative besvarelser er ikke medtaget i deres fulde udstrækning i denne rapport, men det er bestræbt at selektere et repræsentativt udvalg af udsagnene.

De kvantitative spørgsmål vedr. kvalifikationer er stillet, således at respondenterne kan svare i følgende kategorier: "I meget høj grad", "I høj grad", "I nogen grad", "I mindre grad", "Slet ikke" eller "Ved ikke". For overskuelighedens skyld vil de to førstnævnte kategorier ofte blive refereret til som "i den høje gruppe", "i mellemgruppen" refererer til kategorien "i nogen grad", og kategorierne "i mindre grad" og "slet ikke" vil blive refereret til som "den lave gruppe".

---

² Alle respondenter har imidlertid ikke svaret på alle spørgsmål, derfor vil der under de enkelte besvarelser indimellem være lidt færre besvarelser.

³ Interaktive Medier refereres til som Interaktionsdesign, og Visuel Kommunikation som Grafisk Design og Illustration.

2.0 Overordnede konklusioner

- Flere og flere kandidater finder beskæftigelse inden for den offentlige sektor, men der er store interne forskelle mellem fagområderne, fx har Tekstil 25,7% beskæftiget inden for offentlige erhverv, mens Mode har 6,8%.
- 54,7 % af alle dimittender arbejder i enten Region Syddanmark eller i Region Midtjylland.
- Beskæftigelsesgraden varierer fra fagområde til fagområde: Over 70 % har fuld beskæftigelse inden for Industrielt Design, Mode og Interaktionsdesign, hvor det tilsvarende tal for Illustration er 34,5%.
- 3,7 % af dimittender fra Industrielt Design har ikke været i beskæftigelse det seneste år – for Illustration er tallet 24,1%.
- Der er klare indikationer på, at de seneste dimittendårgange (08 og 09) i højere grad finder fuldtidsbeskæftigelse end de tidligere dimittendårgange.
- Praktikophold i løbet af uddannelsen har en gavnlig indflydelse på indtrængningstiden på arbejdsmarkedet.
- Over 70 % af de grafiske (77,3%) og industrielle (74,0%) designere er i beskæftigelse seks måneder efter dimission, det tilsvarende tal er 51,7 % for Interaktionsdesign og Illustration.
- 79,3 % af de grafiske designere betegner deres nuværende job 'i meget høj grad' eller 'i høj grad' som relateret til deres uddannelses hovedområde, alle fagområder har mindst 50 % i disse to højeste svarkategorier.
- Ud af de respondenter, som er i beskæftigelse, svarer 82,2%, at de oplever deres nuværende job som i 'nogen grad', 'høj grad' eller 'meget høj grad' relateret til deres uddannelse. 7,4% svarer 'slet ikke'.
- Mange studerende har en oplevelse af, at de mangler viden om de forretningsmæssige aspekter af designfaget og viden om at sætte ord på egne kompetencer efter endt uddannelse. Endvidere er der stor efterspørgsel efter udvidede software-kompetencer.

3.0 Hvem er respondenterne?

- Respondenterne fordeler sig jævnt mellem de respektive fagområder, årgange og køn
- Femårige kandidater tegner sig for 94,2% af besvarelserne
- 55,9% af kandidaterne bor i Region Syddanmark (29,2%) og Region Midtjylland (26,7%)

Respondenterne er både dimittender på bachelor- og kandidatniveau⁴. Der er forholdsvis få dimittender, der afslutter deres uddannelse på bachelorniveau, da der er tradition for, at langt de fleste studerende vælger den 5-årige uddannelse. Ud af den samlede respondentgruppe udgør bachelorerne 5,8%, hvorfor der vil være stor statistisk usikkerhed forbundet ved at udlede noget definitivt ved bachelorgruppen alene. Svargruppen blandt bachelorer er nogenlunde repræsentativ for den samlede bachelorpopulation, som udgør 8,1% af den samlede population.

Besvarelsesprocenten for bachelorgruppen er på 34%. Kandidatgruppen har en besvarelsesprocent på 49,2%. Når det statistiske grundlag ikke er større, betragtes forskellen som værende ikke-signifikant. Stikprøver viser desuden ingen iøjnefaldende divergens mellem svar fra bachelor- og kandidatgruppen. Der vil derfor ikke forekomme særskilte analyser for bachelorgruppen.

Besvarelserne fordeler sig mellem 63 mænd og 180 kvinder, hvilket svarer til en besvarelsesprocent på 47,4% for mænd og på 48,3% for kvinder, hvilket er meget tilfredsstillende. De fleste respondenter (38,3%) bor i hovedstadsområdet, og herefter følger Region Syddanmark med 29,2% og Region Midtjylland med 26,7%. Næsten en tredjedel af kandidaterne er altså bosiddende i regionen og over halvdelen i de to regioner tilsammen.

Når man ser på besvarelsesprocenterne fordelt på de respektive afgangsårgange i tabel 1 på næste side, kan man se, at respondenterne er nogenlunde repræsentativt fordelt på årgangene, dog med undtagelse af årgangene 2002 og 2007 der tegner sig for de laveste svarprocenter på hhv. 37,1% og 39,1%.

---

⁴ I denne rapport benyttes termene bachelor og kandidat på trods af, at de dimittender, undersøgelsen omfatter, ikke kan titulere sig som sådanne, når titlerne alligevel bruges her, er det et udtryk for sproglig pragmatisme, al den stund at det er mere læservenligt at skrive "en bachelor" end "en dimittend på grunduddannelsen". Som bekendt er Designskolen Kolding nu akkrediteret som universitet, og termene vil derfor indgå som en naturlig del af vores vokabular fremover.

Tabel 1

Svarprocent fordelt på afgangsårgange samt faktisk antal udsendte spørgeskemaer

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Ej besvaret ⁵	50,0	45,0	63,0	56,2	51,1	53,7	45,7	60,9	37,8	50,0
Nogen svar	4,4	5,0	1,9	3,1	2,1	1,5	0,0	1,4	6,7	0,0
Gennemført	45,6	50,0	35,2	40,6	46,8	44,8	54,3	37,7	55,6	50,0
Antal besvarelser	68	40	54	32	47	67	46	69	45	38

De 243 respondenter fordeler sig inden for i alt syv fagområder: Grafisk Design (GD), Illustration (ILL), Keramik (KE), Interaktionsdesign (IAD), Tekstil (TE), Mode (MO) og Industrielt Design (ID). Da fagområdet Keramik har været nedlagt siden 2007, er der færre dimittender inden for dette område end de øvrige. Tabel 2 viser, hvordan de 243 besvarelser fordeler sig mellem de enkelte fagområder.

Besvarelsesprocenterne kongruerer nogenlunde med antallet af dimittender inden for de pågældende fagområder.

Tabel 2

Hvilket fagområde er du uddannet inden for på Designskolen Kolding?

	Respond.	Procent
Grafisk design (GD)	54	22,2%
Illustration (ILL)	29	11,9%
Keramik (KE)	20	8,2%
Interaktionsdesign (IAD)	30	12,3%
Tekstil (TE)	49	20,2%
Mode (MO)	34	14,0%
Industrielt Design (ID)	27	11,1%
I alt	243	100,0%

Respondentgruppen må siges at være repræsentativ for den adspurgte population, både hvad angår uddannelsesnivea, kønsfordeling, dimittendårgang og fagområde, idet der inden for de pågældende kategorier ikke er nævneværdige, signifikante udsving i forholdet imellem respondentgruppe og population.

⁵ "Ej besvaret" betyder i denne sammenhæng, at det er et udsendt spørgeskema, der ikke er blevet besvaret. Så denne gruppe udgør den del af den samlede årgangspopulation, som ikke har besvaret spørgeskemaet. "Nogen svar" udgør respondenter, som ikke har besvaret alle spørgsmål i spørgeskemaet, denne gruppe er med i summeringen af besvarelsesprocenterne.

4.0 Beskæftigelsessituationen

- Flere og flere kandidater får job i det offentlige, særligt i Region Midtjylland og Region Syddanmark
- Der er store regionale forskelle på typen af jobs
- Knap en fjerdedel får deres første job ved at starte selvstændig virksomhed

4.1 Hvor arbejder kandidaterne?

Over halvdelen af respondenterne (53,2%) angiver, at de arbejder i en privat virksomhed, en fjerdedel (25,8%) svarer, at de er selvstændige og en femtedel (21%), at de er beskæftiget i selvejende, offentlig eller halvoffentlig institution⁶. I KUM's seneste rapport (2010) er det samme konturer, der tegner sig. Her er tallene for DK fordelt med 50,1% til privat virksomhed, 22,6% til selvstændig virksomhed og 27,2% til offentlig virksomhed (Tabel 9a, bilag).

Der er imidlertid stor forskel regionerne i mellem. Region Syddanmark står for 38,7% af de offentlige arbejdspladser, Region Midtjylland tegner sig for 29%. 16,1% af de offentlige arbejdspladser ligger i Region Hovedstaden. Omvendt er det med selvstændig virksomhed, hvor 39,6% af dimittender med selvstændig virksomhed hører til Region Hovedstaden, 26,4% i Region Syddanmark og 18,9% i Region Midtjylland. Inden for de forskellige fagområder er der ligeledes store forskelle, når det kommer til, hvor dimittenderne får ansættelse, hvilket tabel 3 belyser. På Mode er de fleste kandidater beskæftigede i det private erhvervsliv og er mindst tilbøjelige til at drive selvstændig virksomhed. Hos interaktionsdesignerne ses samme tendens, men ikke i lige så tydelig grad.

Tabel 3

Fagområde og arbejdsområde: "I hvilken type virksomhed er du ansat?"

Opdelt efter fagområde

	GD	ILL	KE	IAD	TE	MO	ID
Selvejende, offentlig og halvoffentlige institution	16,7%	21,7%	46,9%	18,5%	25,7%	6,8%	22,6%
Privat virksomhed	52,1%	34,8%	11,8%	66,7%	53,8%	82,8%	50,0%
Jeg driver selvstændig virksomhed	31,3%	43,5%	41,2%	14,8%	20,5%	10,3%	27,2%

(Dimittender, der er uden for arbejdsmarkedet er ikke inkluderet i denne opgørelse)

DK har og har haft som indsats, at flere kandidater skulle finde vej til offentlige arbejdspladser, og det ser ud til at være lykkedes. 23% af den nyeste dimittendgruppe (2007-09) har ansættelse her, hvor det er 13,4% i den midterste og 26% i

⁶ Tallene er fratrukket den gruppe, der har angivet at være uden for beskæftigelse for at gøre tallet sammenligneligt med det i KUM's rapport.

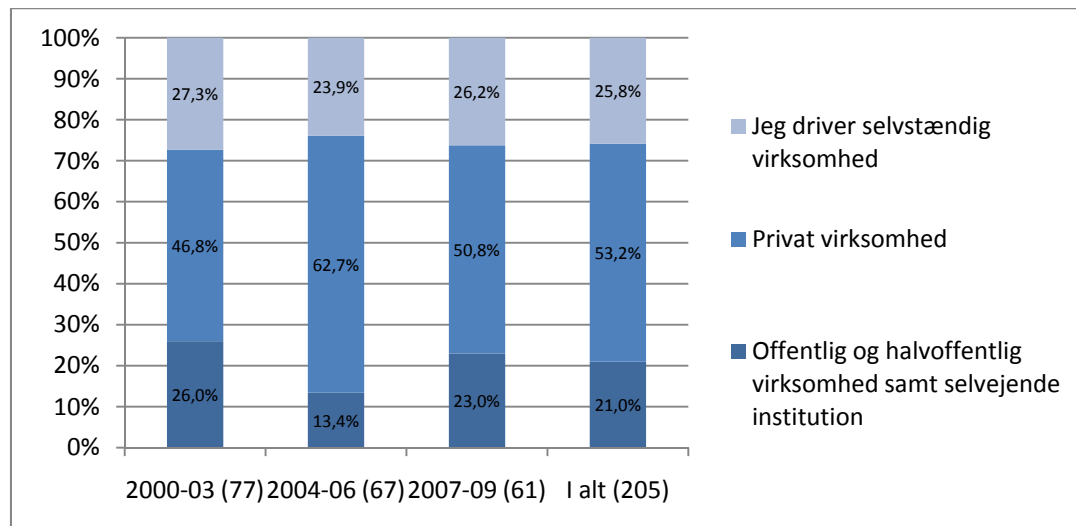

den ældste (2000-03). Da der er tale om forholdsvis få personer i antal, må tallene imidlertid betragtes med et vist forbehold (Diagram 1).

Diagram 1

Dimittendgruppe og arbejdsområde: "I hvilken type virksomhed er du ansat?"

Opdelt efter afgangsårgange.

(Dimittender, der er uden for arbejdsmarkedet, er ikke inkluderet i denne opgørelse)

Stillingsbetegnelserne for kandidater, der er beskæftiget inden for det offentlige, kongruerer i høj grad med kandidaternes fagområde uden udsving inden for de enkelte områder.

De fleste dimittender har arbejde i enten Region Midtjylland (28,2%), Region Syddanmark (26,5%) eller Region Hovedstaden (35,3%), hvilket stemmer overens med respondenternes bopæl. 2,1% har svaret at de arbejder i udlandet.⁷

Ser man på de respektive årgange (diagram 2) tegner følgende billede sig. I de seneste afgangsårgange er der en stigende tendens til, at kandidaterne finder arbejde i Region Midtjylland, mens tendensen til at finde arbejde i Region Syddanmark er faldende, der er en forskel på 13,3 procentpoint fra den tidlige til den sene gruppe. Ser man derimod på Region Midtjylland er tendensen den omvendte, her er forskellen 15 procentpoint i Region Midtjyllands favør.

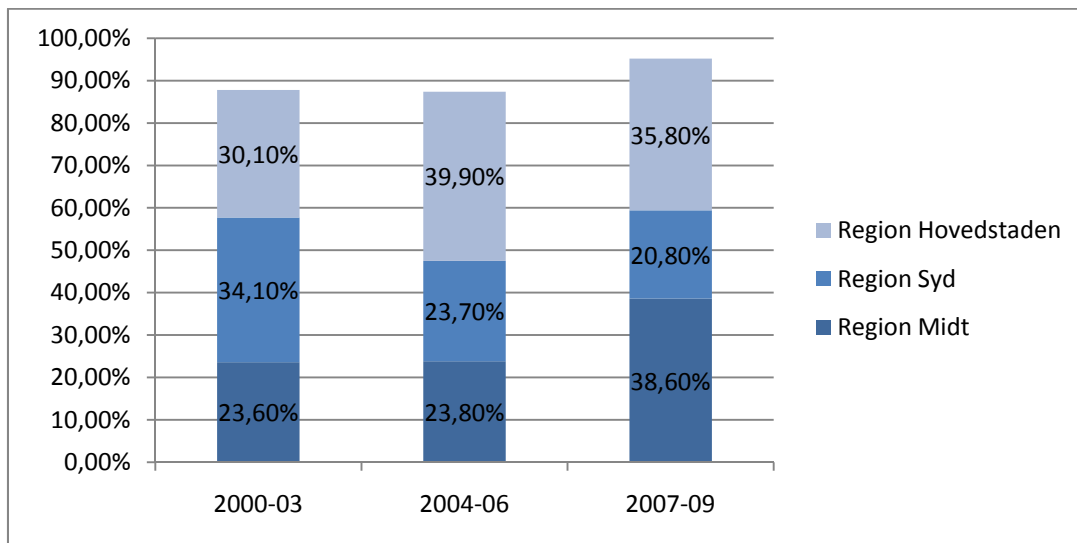
⁷ Tallet herfor er angiveligt noget højere, da DK's studieadministrative system kører via opdateringer fra CPR-registret. Som følge deraf er adressen ikke tilgængelig, hvis personen er bosat i udlandet. Så de 2,1 % der har svaret, at de arbejder i udlandet har en adresse i DK også.

Diagram 2

"I hvilken region arbejder du?"

Opdelt på dimittendgrupper

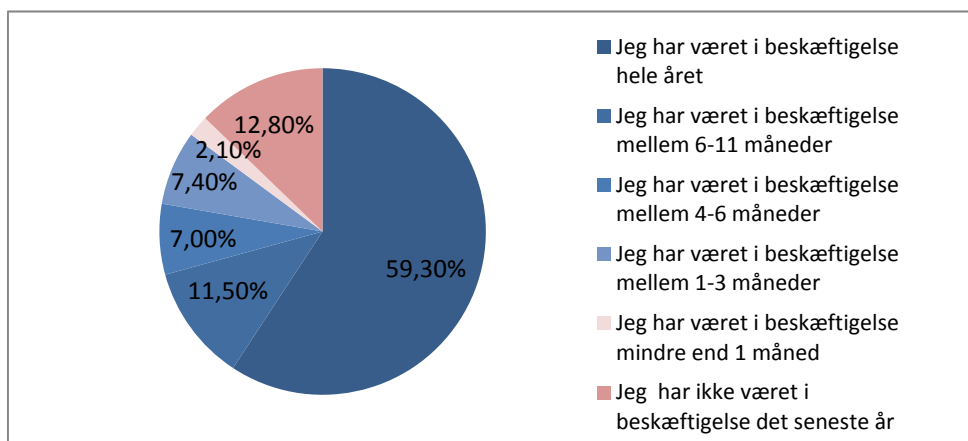

4.2. Beskæftigelsesgrad

Selv om det indledningsvist nævntes, at rapportens sigte ikke er at afdække DK's dimittenders beskæftigelsesgrad, er der i undersøgelsen spørgsmål, som retter sig mod dimittendernes beskæftigelsessituation. Som det fremgår af diagram 3, har 59,3% været i beskæftigelse hele året, og 14,9% har enten ikke været i beskæftigelse eller har højst været beskæftiget én måned.

Diagram 3

Dimittendernes beskæftigelsessituation det seneste år (1. november 2009-1. november 2010).

I KUM's seneste rapport er den samlede ledighedsgrad 11,4% for dimittender fra 1998-2008⁸, hvor den blandt denne rapport's respondenter er 12,8%. Endvidere kan evt. respondenter under uddannelse også være en del af denne gruppe.

Som det påpeges i KUM's rapport, er der efter en årrække med positiv udvikling i ledighedstallene sket et markant skift. For dimittender inden for Kulturministeriets område har det medført, at ledigheden er steget for arkitekt- og designuddannelserne i særdeleshed, eftersom en stor del af dimittenderne fra netop disse uddannelser arbejder inden for konjunkturfølsomme erhverv.⁹ Sammen med dimittender fra konservatorierne befinder designdimittenderne sig på det, der i KUM's rapport refereres til som det semiorganiserede arbejdsmarked, som er kendetegnet ved, at der både er mange velstrukturerede jobmuligheder og projektansættelser på området.¹⁰ Grundet den hyppige brug af projektansættelser, er det ikke overraskende, at 28% af DK's dimittender tegner sig for en beskæftigelse mellem 1-11 mdr.

Tabel 4

"Hvilken beskæftigelsesgrad har du haft i dit job?"

	Antal	Procent
Fuld beskæftigelse	141	58,0%
Næsten fuld beskæftigelse (mellem 30 og 37 timer ugentligt)	38	15,6%
Delvis beskæftigelse (mellem 15 og 30 timer ugentligt)	23	9,5%
Under halvtidsbeskæftigelse (mindre end 15 timer ugentligt)	6	2,5%
Jeg har ikke været i beskæftigelse det seneste år	28	11,5%
Jeg er under uddannelse	7	2,9%
I alt	243	100,0%

73,6% har "næsten fuld beskæftigelse" og "fuld beskæftigelse". Igen er det nærliggende at søge svaret i det faktum, at mange ansættelser inden for designområdet og det kunstneriske område generelt har en mere deltidskarakter end mange andre typer af jobs, pga. af selvstændig virksomhed og projektarbejde. Kigger man i KUM's seneste rapport er tallet på 84,5%.¹¹

I relation til fagområderne er der dog betydelige forskelle, hvilket afspejler sig i tabellen på næste side:

⁸ Tallet i KUM's rapport baserer sig dermed også på en anden dimittendpopulation end denne rapport. Endvidere er der i KUM's rapport tale om en punktanalyse, altså hvor mange procent af dimittenderne, der en given dag i november 2008 er i beskæftigelse. Tallene de to rapporter imellem er derfor ikke sammenlignelige.

⁹ Kulturministeriets Beskæftigelsesrapport 2010, p 5.

¹⁰ Ibid., p. 12.

¹¹ Ibid., tabel 6, p. 12. Qua divergerende opgørelsestidspunkter og omfattede dimittendårgange er tallene imidlertid ikke direkte sammenlignelige.

Tabel 5

Beskæftigelsesgrad set i forhold til fagområde

	GD	ILL	KE	IAD	TE	MO	ID
Fuld beskæftigelse	55,6%	34,5%	40,0%	70,0%	57,1%	73,5%	70,4%
Næsten fuld beskæftigelse (mellem 30 og 37 timer ugentligt)	16,7%	13,8%	35,0%	10,0%	16,3%	8,8%	14,8%
Delvis beskæftigelse (mellem 15 og 30 timer ugentligt)	11,1%	24,1%	5,0%	3,3%	12,2%	0,0%	7,4%
Under halvtidsbeskæftigelse (mindre end 15 timer ugentligt)	1,9%	3,4%	0,0%	6,7%	2,0%	0,0%	3,7%
Jeg har ikke været i beskæftigelse det seneste år	11,1%	24,1%	10,0%	6,7%	10,2%	14,7%	3,7%
Jeg er under uddannelse, hvilken (Feltet udvider sig)	3,7%	0,0%	10,0%	3,3%	2,0%	2,9%	0,0%
I alt	54	29	20	30	49	34	27

Beskæftigelsesgraden er højest for dimittender fra Industrielt Design, Mode og Interaktionsdesign. 70% og derover har inden for disse fagområder fuld beskæftigelse. Delvis beskæftigelse (ml. 15 og 30 timer ugentligt) er markant højest hos illustratorerne (24,1%) og er fx slet ikke eksisterende for Mode (0%).

Men tendensen er skiftende dimittendårgange imellem. For årgang 2000-03 er 56,3% i fuld beskæftigelse, hvilket måske er overraskende, da disse årgange må siges at være integrerede på arbejdsmarkedet. For årgangene 2004-06 er tallet 62,3% og for årgangene 2007-09 57,3%, på trods af at den seneste dimittend-gruppe inkluderer den laveste procentdel for fuld beskæftigelse nemlig årgang 07 på 44,4%.¹² Dette foranlediger til vagt at kunne konkludere, at på trods af at årgang 08 og 09 nok har været hårdest ramt af nedgangen på de finansielle markeder, så er det i stigende grad fuld beskæftigelse, de får, når de får et job. Årgang 07 er samtidig den procentvist største gruppe, som ikke har været i beskæftigelse det seneste år, nemlig 22,2%.

Den manglende fulde beskæftigelse har forskellige årsager, hvilket afslører sig i de tilknyttede kommentarer. Hovedårsagerne, der angives, falder inden for følgende kategorier og der er ingen nævneværdige forskelle inden for de forskellige dimittendårgange og fagområder:

- Ingen eller få jobs pga. den økonomiske krise

¹² Her er det værd at huske på, at besvarelsesprocenten for denne årgang er på 39,1 % og dermed er behæftet med større statistisk usikkerhed end den samlede gruppe (48,1 %).

- Barsel
- Selvstændig virksomhed, hvor der er ikke altid er opgaver nok til fuld beskæftigelse
- Selvvalgt beslutning
- Vilkår som freelancer
- Manglende opkvalificering af kompetencer
- Sygdom

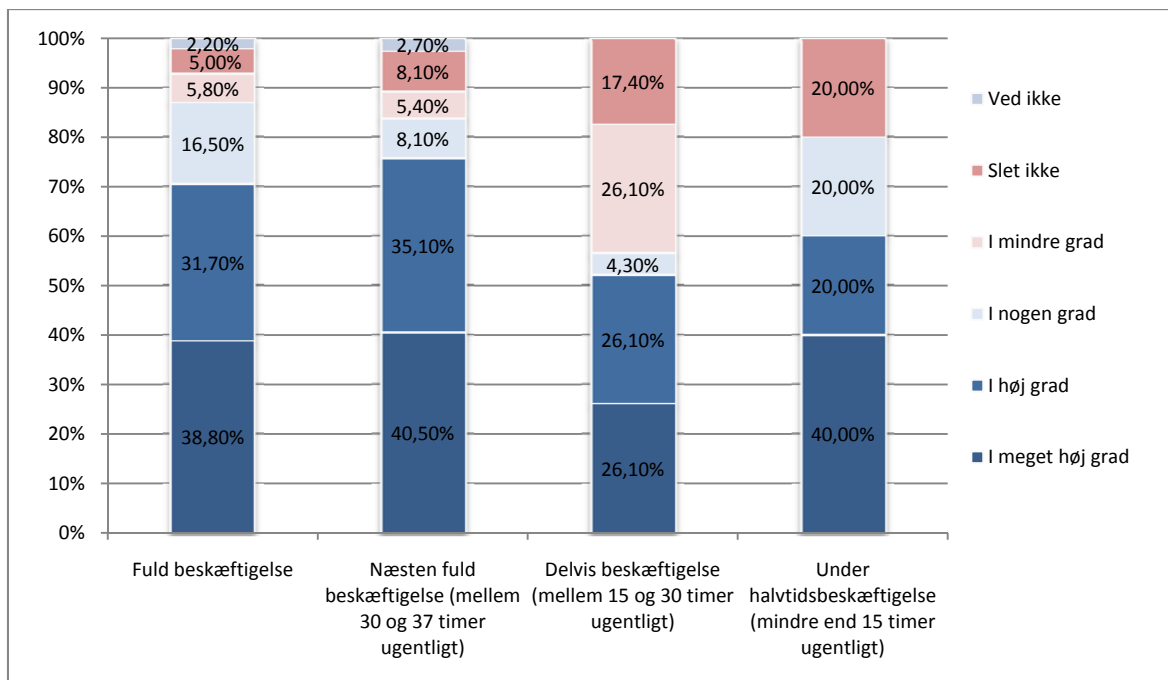
Diagram 4 viser sammenhængen mellem dimittendernes beskæftigelsesgrad og deres vurdering af, hvorvidt deres arbejde er relateret til deres uddannelse. Det er positivt, at betragter man DK's kandidater i beskæftigelse, tegner der sig et billede af, at dem, der arbejder fuld tid eller næsten fuld tid, i markant højere grad besidder uddannelsesrelaterede stillinger, og i markant mindre grad har jobs, der ikke er uddannelsesrelaterede. Herfra kan vi konkludere, at en høj beskæftigelsesgrad mere er et udtryk for, at dimittenderne finder fast arbejde inden for deres felt, end at de søger væk fra deres kerneområde for at opnå fuldtidsbeskæftigelse.

Diagram 4

Sammenhæng mellem beskæftigelsesgrad og arbejdets relation til dimittendernes fagområde:

"Vil du betegne dit nuværende job som relateret til din uddannelses hovedområde?"

Fordelt på beskæftigelsesgrad

Uddannelse

Syv respondenter er pt. under uddannelse. Uddannelserne er: master i oplevelsesledelse, meritlæreruddannelsen, læreruddannelsen, ph.d., kunsthistorie, pædagogseminariet, cg-artist på the Animation Workshop. 5,7% af respondentgruppen har taget en ny uddannelse, og 7,9% påtænker at tage en. I alt har 19,4% taget en form for videre- eller efteruddannelse, mens 17,4% påtænker at tage en. Derudover nævner mange, at de har taget software-kurser.

4.3 Indtrængningstid på arbejdsmarkedet: Hvordan og hvornår får dimittenderne job?

- Tæt på en fjerdedel får sit første job ved at starte selvstændig virksomhed
- Over en tredjedel får sit første job via personligt eller fagligt netværk
- 6 mdr. efter dimission har 63,4% fået sin første ansættelse
- Praktik i løbet af uddannelsen har en positiv indflydelse på indtrængningstiden på arbejdsmarkedet

Tabel 6

Hvordan fik du dit første job?

	Antal	Procent
Jeg startede eget firma	56	23,2%
Gennem stillingsannoncer i avis, fagblad eller internet	47	19,5%
Gennem fagligt netværk (fx via praktik, virksomhedssamarbejde og lign.)	30	12,4%
Gennem personligt netværk	52	21,6%
Via uopfordret ansøgning til arbejdsgiver	26	10,8%
Gennem a-kasse/fagforening/anden aktør	2	0,8%
Opslag gennem skole	3	1,2%
Jeg har endnu ikke fået job	7	2,9%
Andet, hvordan (Feltet udvider sig)	18	7,5%
I alt	241	100,0%

I tabellen ses, at 23,2% fik sit første job ved at starte egen virksomhed. 21,6% fået første ansættelse gennem personligt netværk og gennem stillingsannoncer er det 19,5%. Men når man kigger på de individuelle dimittendgrupper, er der sket en bevægelse fra det personlige netværk hen imod det faglige netværk. I den tidlige gruppe (00-03) fandt 10,8% sit første job gennem fagligt netværk og 23,5% gennem personligt netværk. I mellemgruppen (04-06) er tallene 8,9% for det faglige netværk og 27,8% for det personlige netværk, men i den seneste dimittendgruppe (07-09) er der sket noget inden for dette felt. Her angiver 15,1%, at de har fundet deres første arbejde gennem fagligt netværk, altså en forhøjelse på over 5 procentpoint i forhold til den forrige dimittendgruppe.

I de seneste år har der fra DK's side været øget fokus på de studerendes karriere efter endt uddannelse og på, at de studerende allerede i løbet af deres uddannelse får etableret et fagligt netværk. Der har fx været tiltag omkring obligatorisk praktik, flere virksomhedssamarbejder samt karrierearrangementet Designdating. Om det er denne indsats, man kan se virkningerne af, er svært at konkludere entydigt, men det er et område, DK vil følge fremover.

Tabel 7

Indtrængningstid: "Hvor lang tid gik der fra, at du afsluttede din uddannelse til, du fik din første ansættelse?"

	Antal	Procent
Jeg fik et job inden jeg blev færdig	30	12,4%
0-3 mdr.	75	31,1%
4-6 mdr.	48	19,9%
7-12 mdr.	32	13,3%
1-2 år	32	13,3%
Mere end to år	15	6,2%
Jeg er endnu ikke i job	9	3,7%
I alt	241	100,0%

Som man kan se af tabel 7, fik 63,4% arbejde inden for de første 6 måneder efter uddannelsens afslutning og efter 12 måneder havde 76,7% fundet sin første beskæftigelse. I KUM's beskæftigelsesrapport 2010 laves der ikke samme undersøgelse, men Universitets- og Bygningsstyrelsen behandler i et notat af den 30. september 2010 de nyuddannedes beskæftigelsessituation. Undersøgelsen handler om, hvad nyuddannede dimittender fra universiteterne laver 4- 19 måneder efter, de har dimitteret.

Tabel 5 "Nyuddannede kandidaters aktivitet 4-19 måneder efter fuldførelse fordelt på hovedområde, 2008"¹³ viser, at 84% af de humanistiske kandidater, der dimitterede i 2008, er i beskæftigelse. Selv om tallene pga. forskellig opgørelsesmetode ikke er direkte sammenlignelige, er det imidlertid opløftende, at kigger man på DK's seneste to dimittendårgange (08-09) er 87,2% i beskæftigelse allerede efter 12 mdr. Dette forhold kunne tyde på, at for en overvejende del af DK's dimittender gælder det, at de kommer lidt hurtigere i arbejde end de humanistiske kandidater fra de lange videregående uddannelser. DK vil følge denne udvikling tæt fremover.

¹³ Deltidsbeskæftigede, personer på barselsorlov regnes ligeledes for beskæftigede i Universitets- og Bygningsstyrelsens undersøgelse. <http://www.ubst.dk/uddannelse-og-forskning/statistik/nyuddannedes-beskaeftigelse-1/Nyuddannedes-beskaeftigelse.pdf> p. 6.

Praktik

Siden 2008 har virksomhedspraktik været en obligatorisk del af uddannelsen. Praktikken ligger på 4. studieår og varer mellem et halvt og et helt semester.

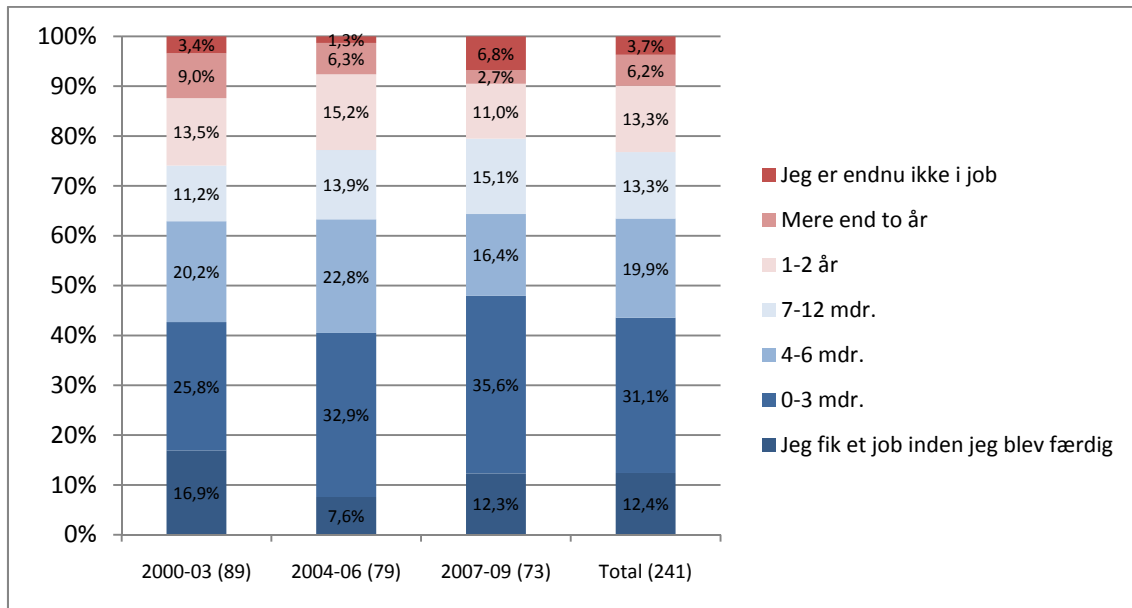
For at se om praktikophold har en positiv indflydelse på indtrængningstiden på arbejdsmarkedet er den første dimittendgruppe (00-03) valgt fra i denne analyse, da kun en mindre procentdel af denne gruppe har været i praktik.

Den mellemste dimittendgruppe er imidlertid den mest velegnede gruppe til at anskueliggøre praktikkens indflydelse på indtrængningstiden på arbejdsmarkedet, da dimittenderne i denne gruppe fordeler sig næsten jævnbrydigt mellem at have været og *ikke* at have været i praktik: 48,1% var i praktik, og 51,9% var *ikke* i praktik. Her er der meget stor forskel på indtrængningstiden. Efter 6 mdr. har 72,9% af praktikgruppen fundet beskæftigelse, hvor det gælder for 52,5% i den gruppe, der ikke var i praktik. Endnu mere signifikant er forskellen grupperne imellem, når man kigger på kategorierne "1-2 år", "Mere end 2 år" og "Jeg er endnu ikke i job", hvor 8,1% af svarene i praktikgruppen falder inden for disse kategorier mod 37,5% fra ikke-praktik dimittenderne, og i kategorien "Jeg er endnu ikke i job" alene har 25% fra ikke-praktikgruppen svaret mod 0% for praktikgruppen. Dette forhold accentuerer vigtigheden af, at de studerende under deres uddannelse får en reel tilknytning til arbejdsmarkedet.

I den seneste dimittendgruppe tegner der sig samme billede, men andelen af dimittender med praktik udgør 70% mod 30%, der ikke har været i praktik. Man kan se en betydelig forskel på indtrængningstiden på kategorierne "1-2 år", "Mere end 2 år" og "Jeg er endnu ikke i job", hvor der for praktikgruppen er 16,4% i disse kategorier over for 28,5% for dem, der ikke har været i praktik.

Diagram 5
Indtrængningstid opgjort efter dimittendårgange

I diagram 5 kan man se, at gruppen, som fik job inden de blev færdige, bevæger sig fra 16,9% i den tidlige dimittendgruppe ned til 7,6% i mellemgruppen, hvilket måske nok overrasker lidt den finansielle situation taget i betragtning. Men måske har kandidaterne i disse år - netop i kraft af det positive marked - ikke haft travlt med at finde beskæftigelse allerede inden dimissionen. For de tre seneste årgange har 12,3% fundet beskæftigelse inden uddannelsens afslutning, markedet til trods. Dette kunne indikere, at DK's arbejde med beskæftigelsesfremmende aktiviteter for dimittenderne de seneste år sandsynligvis har haft en positiv indvirkning på dette forhold.

Gruppen af dimittender, der finder beskæftigelse inden for de første seks måneder, er stabil i alle tre dimittendgrupper, den stigende ledighed til trods. For 00-03 er det 62,9%, for mellemgruppen 63,3% og for den seneste gruppe 64,3%, svarende til en variation på 0,7 procentpoint.

Tabel 8
Indtrængningstid opgjort efter fagområde

	GD	ILL	KE	IAD	TE	MO	ID
Jeg fik et job inden jeg blev færdig	13,2%	13,8%	10,0%	13,8%	4,1%	17,6%	18,5%
0-3 mdr.	41,5%	17,2%	30,0%	31,0%	34,7%	20,6%	33,3%
4-6 mdr.	22,6%	20,7%	30,0%	6,9%	16,3%	23,5%	22,2%
7-12 mdr.	9,4%	13,8%	5,0%	20,7%	14,3%	20,6%	7,4%
1-2 år	7,5%	31,0%	10,0%	10,3%	18,4%	8,8%	7,4%
Mere end to år	3,8%	0,0%	15,0%	13,8%	6,1%	2,9%	7,4%
Jeg er endnu ikke i job	1,9%	3,4%	0,0%	3,4%	6,1%	5,9%	3,7%
I alt	53	29	20	29	49	34	27

Efter 6 mdr. havde 77,3% fra Grafisk Design og 74% fra Industrielt Design fundet et job, mens det var tilfældet for 51,7% for Illustration og Interaktionsdesign. Selvom indtrængningstiden for interaktionsdesignere har været betydelig længere, ser det ud til, at når de har fundet beskæftigelse, har de en forholdsvis høj beskæftigelsesgrad, som vist i tabel 5.

Der er stadig en større procentdel af de nyeste kandidater, der endnu ikke er i job, set i forhold til den ældste og midterste dimittendgruppe. Inden for hvert enkelt fagområde er der dog store forskelle, som diagram 6 nedenfor viser. Ser vi på de nyeste årgange (2007-09), har alle 10 respondenter fra Industrielt Design fået deres første job inden for det første år, og 8 er allerede i beskæftigelse inden for tre måneder. Ingen af de 22 respondenter fra Grafisk Design svarer, at de stadig ikke er i job, hvilket også er positivt.

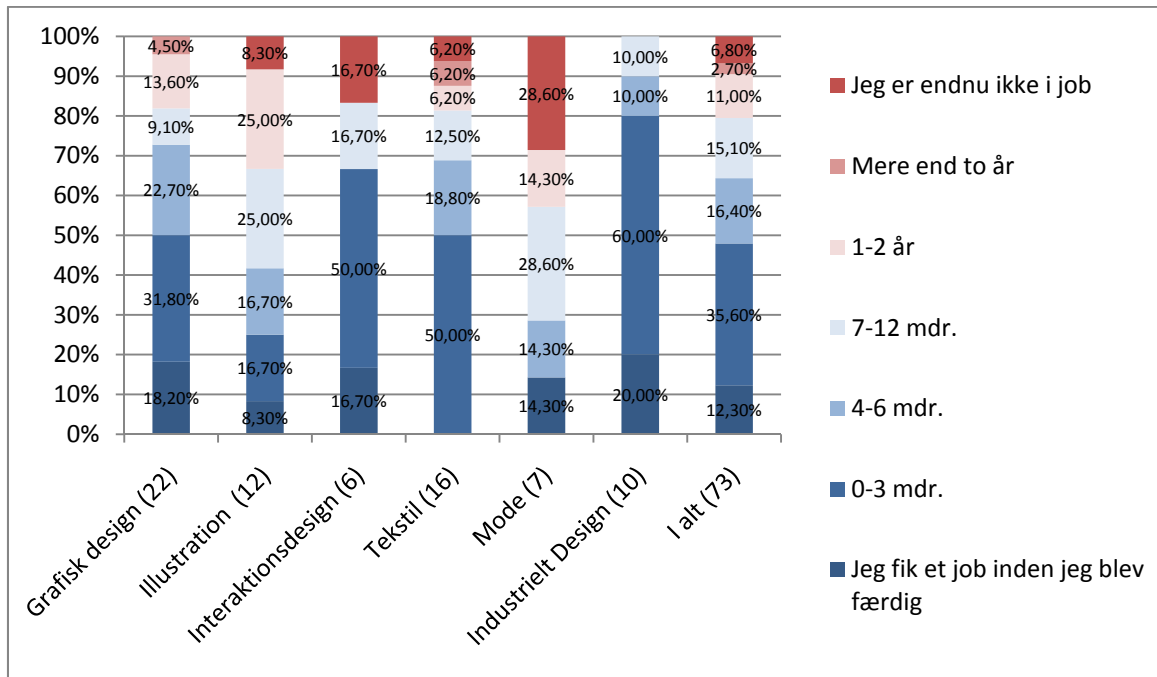

Diagram 6

Indtrængningstid for den seneste dimittendårgang: 2007-09

Opgjort pr. fagområde

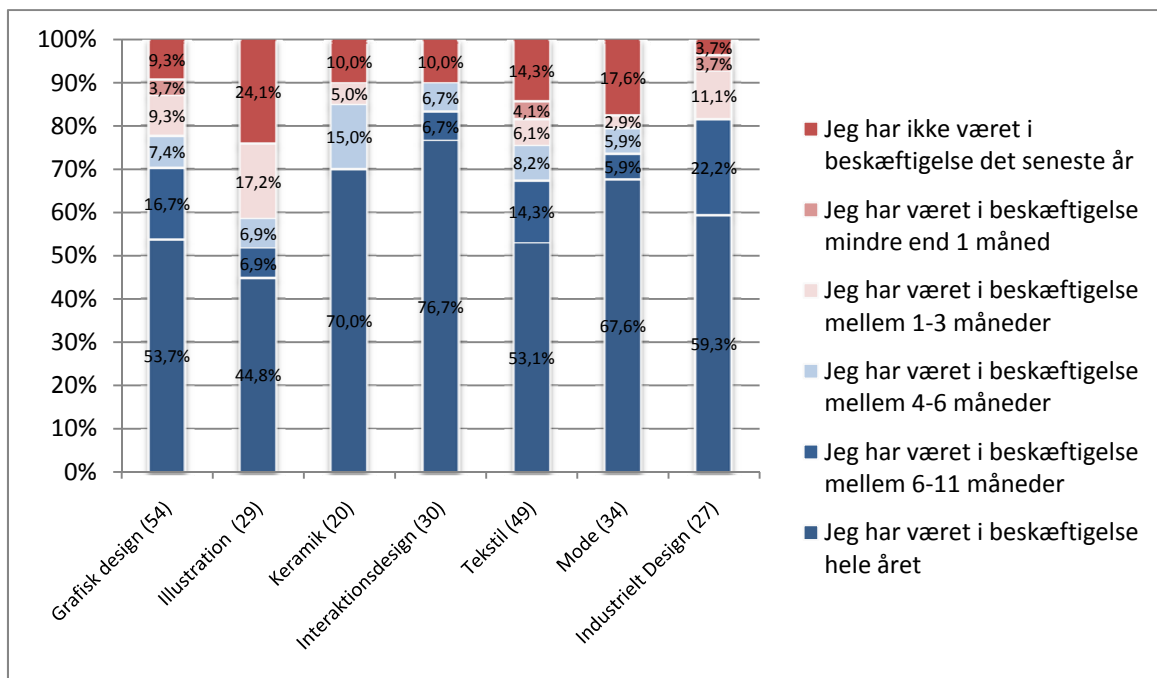

4.4 Beskæftigelsessituation versus fagområde:

Diagram 7

Beskæftigelsessituationen det seneste år (1. november 2009 – 1. november 2010) opgjort pr. fagområde

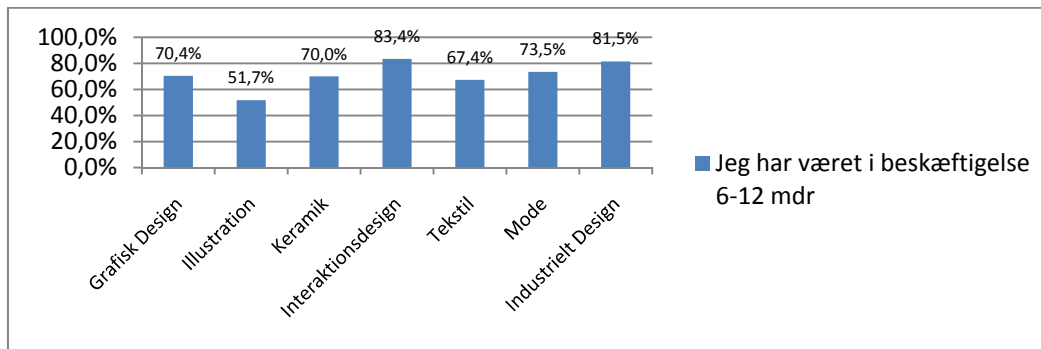
Der er store forskelle fagområderne imellem. Inden for Interaktionsdesign har 76,7% haft beskæftigelse hele året med Keramik¹⁴ (70%)og Mode (67,6%) lige i hælene, lavest ligger Illustration med 44,8%. Det er ligeledes inden for Illustration, at flest ikke har været i beskæftigelse det pågældende år, nemlig 24,1%. Kigger man på de to nederste rækker, "Jeg har været i beskæftigelse mellem 6-11 måneder" og "Jeg har været i beskæftigelse hele året", fordeler procenttallene sig på følgende vis:

¹⁴ Da Keramik har været nedlagt siden 2007 har alle adspurgte respondenter inden for Keramik været på arbejdsmarkedet længere end de øvrige dimittender, hvor af nogle af sidstnævnte sandsynligvis har en barriere omkring indtrængningstid på arbejdsmarkedet at slås med, som keramikere på nuværende tidspunkt er ude over.

Diagram 8

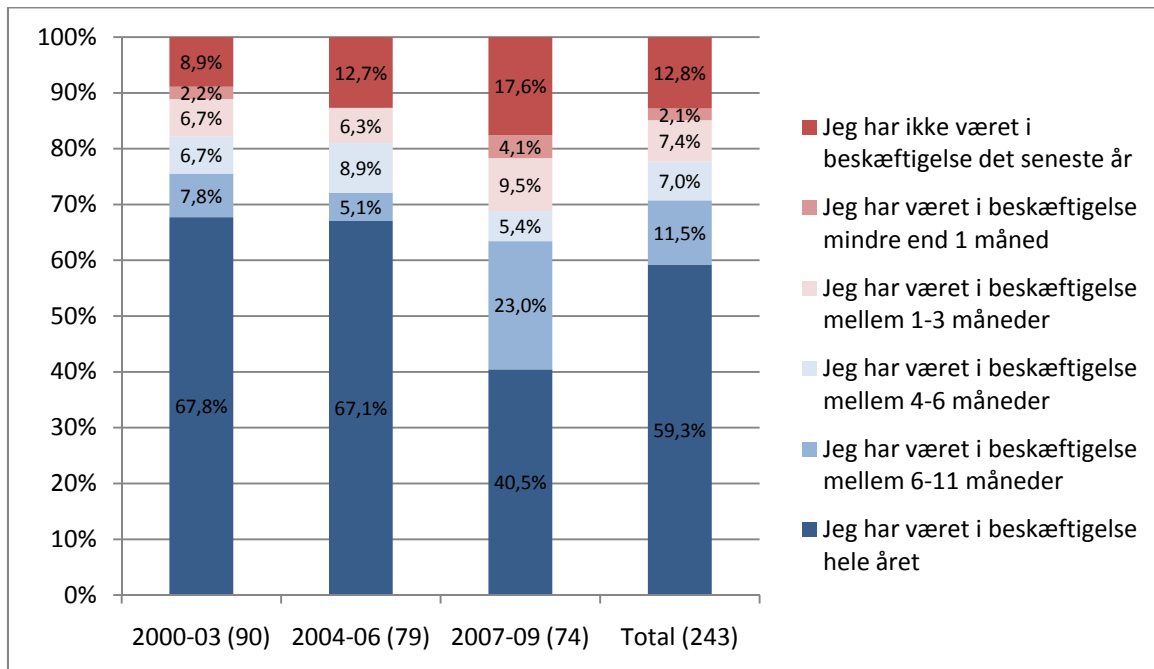
Andel af dimittender i beskæftigelse mellem 6-12 mdr. det seneste år opgjort pr. fagområde

4.5 Beskæftigelsessituation versus årgang

Diagram 9

Beskæftigelsessituationen det seneste år (1. november 2009 – 1. november 2010) opgjort pr. dimittendgruppe

Ser vi på beskæftigelsessituationen på tværs af årgange, er der også store udsving. Dimittenderne fra den seneste årgang (2007-09) er den gruppe, hvor færrest har været i beskæftigelse hele året, mens andelen af kandidater i beskæftigelse mellem 6-11 måneder er mere end firedoblet i forhold til den mellemste årgang. Det er opløftende, at ser man isoleret på årgang 2008, så ligger procentdelen af kandidater, der slet ikke har været i beskæftigelse lidt under gennemsnittet, ligesom procentdelen af dimittender, der har været beskæftiget 6-12 måneder ligger lidt over gennemsnittet. Tallene indikerer, at det tager tid for nye dimittender

at blive rodfæstet på arbejdsmarkedet. En af årsagerne kan være, at nyuddannede ofte starter i vikariater eller projektansættelser og derfor ikke er i beskæftigelse hele året.

5.0 Uddannelsens relevans for beskæftigelsen

- Ud af de respondenter, som er i beskæftigelse, svarer 82,2%, at de oplever deres nuværende job som i 'nogen grad', 'høj grad' eller 'meget høj grad' relateret til deres uddannelse. 7,4% svarer 'slet ikke'
- Det gælder for alle kompetencer på nær "Viden om faget i international sammenhæng", at mindst 70% af dimittenderne som minimum oplever nogen grad af efterspørgsel
- 92,3% svarer, at "Evnen til at arbejde og tænke selvstændigt" i høj grad' eller 'meget høj grad' bliver efterspurgt på arbejdsmarkedet

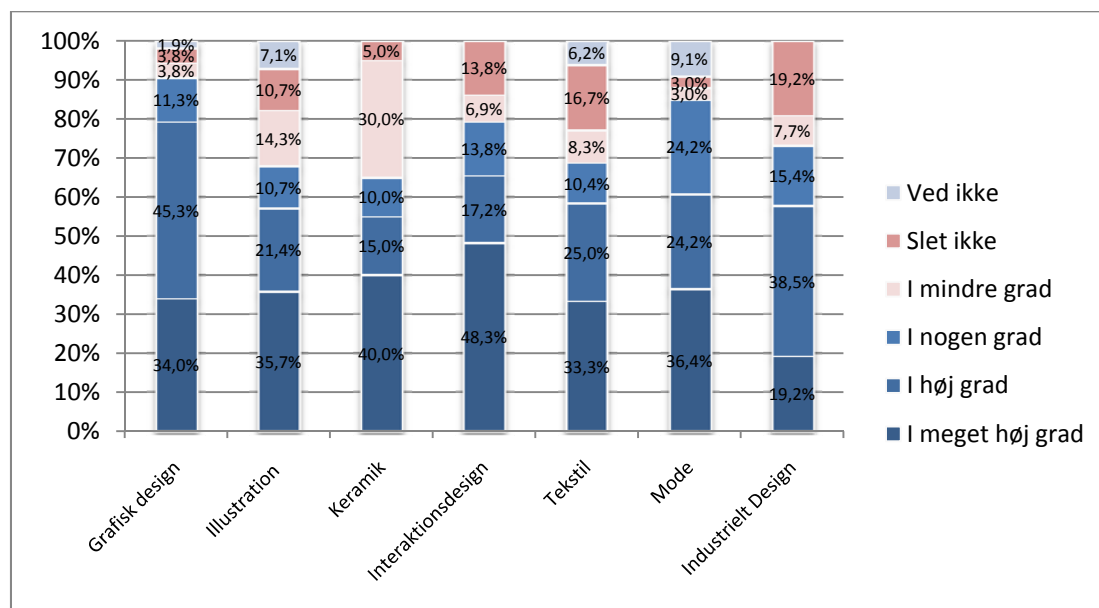
Dimittenderne er blevet bedt om at vurdere deres oplevelse af arbejdsmarkedets efterspørgsel på en række kompetencer, der optræder som læringsmål i DK's fagbeskrivelser

Generelt oplever respondenterne, at de kvalifikationer, de har fået fra DK bliver efterspurgt på arbejdsmarkedet. Ligeledes oplever et flertal på tværs af årgange og fagområder, at deres nuværende job er relateret til deres uddannelses hovedområde, hvilket diagram 10 illustrerer.

Diagram 10

"Vil du betegne dit nuværende job som relateret til din uddannelses hovedområde?"

Opgjort pr. fagområde

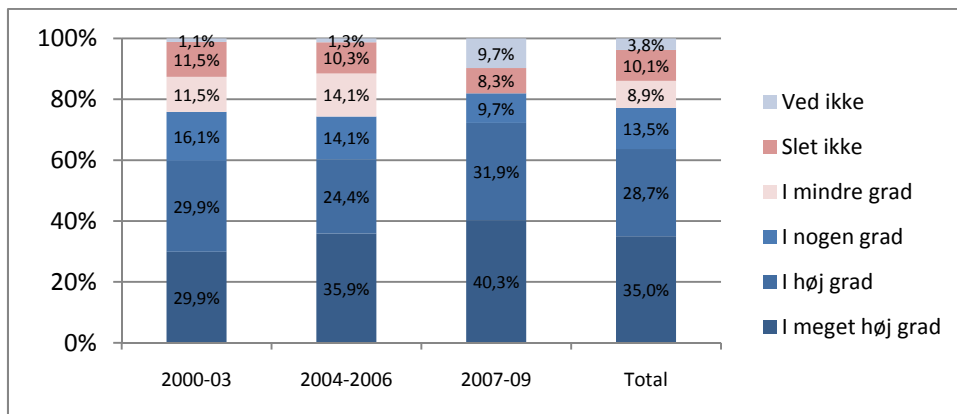

I den høje gruppe ("I høj grad" og "I meget høj grad"), tegner kandidater fra Grafisk Design sig for den største andel. 79,3% af dem mener, at deres nuværende job 'i høj grad' eller 'i meget høj grad' relaterer sig til deres uddannelses hovedområde, og ved alle fagområder ligger over 50% af respondenterne sig i den høje kategori. Ud af kandidaterne fra Keramik har 35% svaret, at deres arbejde i mindre grad eller slet ikke relaterer sig til deres uddannelse. Hos Industrielt Design ligger 26,9% i den lave gruppe.

Diagram 11

"Vil du betegne dit nuværende job som relateret til din uddannelses hovedområde?"

Opgjort pr. dimittendgruppe

Samlet set svarer 63,7% af kandidaterne i den høje gruppe, mens 19% af svarene ligger i den lave gruppe. Det er overraskende, at den seneste dimittendgruppe har den største procentdel svar i den høje gruppe, da man kunne forvente, at de tidligere dimittender i højere grad var etableret på arbejdsmarkedet i fagrelevante stillinger. En anden forklaring kunne være, at den høje besvarelse er et udtryk for skolens øgede samarbejde med erhvervslivet, der har afstedkommet, at de studerendes læringsudbytte i højere grad afspejler kravene fra erhvervslivet. Her er det nødvendigt at huske, at en større procentdel af den seneste dimittendgruppe endnu ikke er i beskæftigelse. De vælger muligvis at være på offentlige ydelser fremfor at søge stillinger, der ikke er fagrelevante. En anden mulighed er, at de ældre dimittender har gennemgået en faglig specialisering på arbejdspladsen, som gradvist har flyttet dem væk fra deres uddannelses hovedområde, eksempelvis i retning af ledelse.

Dimittendernes vurdering af efterspørgslen på 15 udvalgte kompetencer

I spørgeskemaet er der blevet spurgt ind til konkrete kompetencer, som uddannelsen har som en del af sit samlede læringsudbytte for alle fagområder. Følgende afsnit beskriver, i hvilken grad kandidaterne selv oplever efterspørgslen efter deres kvalifikationer i deres arbejdsliv. Idet uddannelsen har ændret sig markant fra senhalvfemserne til midtnullerne, har begrebsdefinitionerne også gennemgået en udvikling.

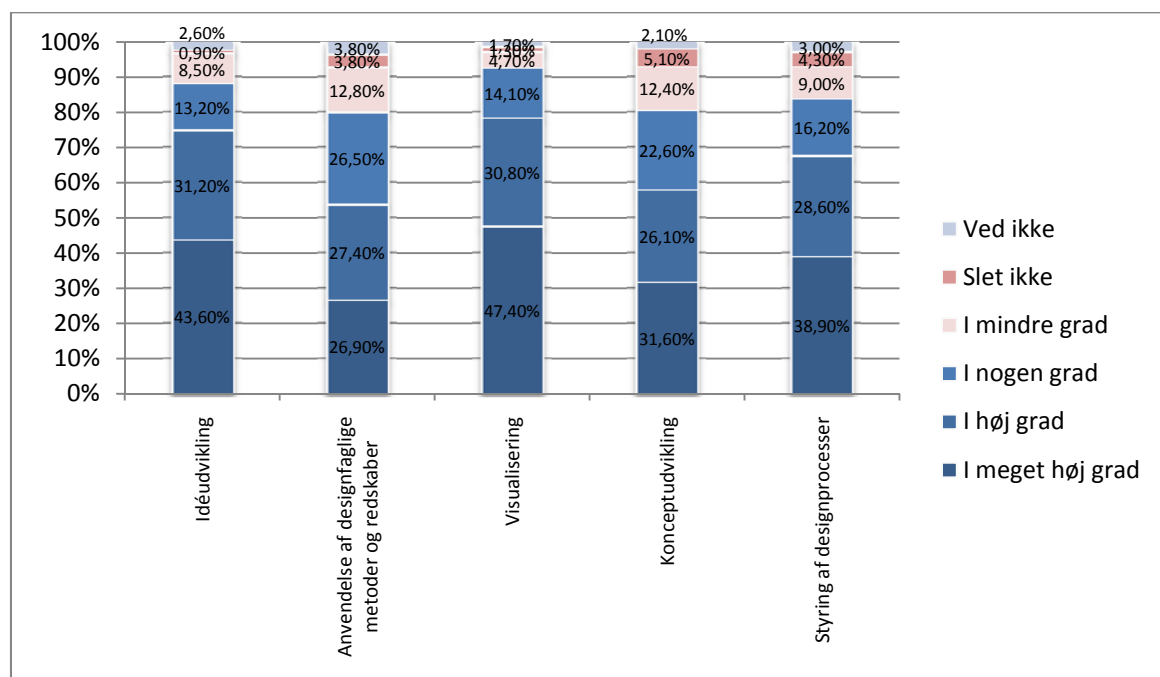
Derfor opfatter respondenterne med stor sandsynlighed ikke de enkelte begreber på helt samme måde. Selvom der således kan være forskelle i, hvad respondenterne forbinder med de enkelte kvalifikationer, tegner der sig stadig et overordnet billede af, at de i høj grad oplever deres kvalifikationer som efterspurgt.

For overskuelighedens skyld er de forskellige kvalifikationer her opstillet i tre overordnede grupperinger: "Designfaglige kompetencer", "Arbejdsprocesser" og "Viden, analyse og formidling". Generelt kan vi konkludere, at de adspurgte dimittenderne i udstrakt grad oplever de konkrete kompetencer, de har fået fra Designskolen Kolding, som efterspurgt i deres arbejdsliv.

Diagram 12

"I hvilken grad har du oplevet følgende kvalifikationer efterspurgt i dit arbejdsliv?"

Vurdering af designfaglige kompetencer

Generelt kan vi se, at kandidaterne i høj grad oplever, at deres designfaglige kvalifikationer bliver efterspurgt på arbejdsmarkedet. Især "Visualisering" og "Ideudvikling" scorer højt med hhv. 78,2% og 74,8% af svarene i den høje gruppe. Lavest ligger "Anvendelse af designfaglige metoder og redskaber" samt "Konceptudvikling", dog har begge kvalifikationer over 50% svar i den høje gruppe.

Der er visse variationer i, hvilke kvalifikationer kandidaterne oplever, bliver efterspurgt alt afhængig af fagområdet:

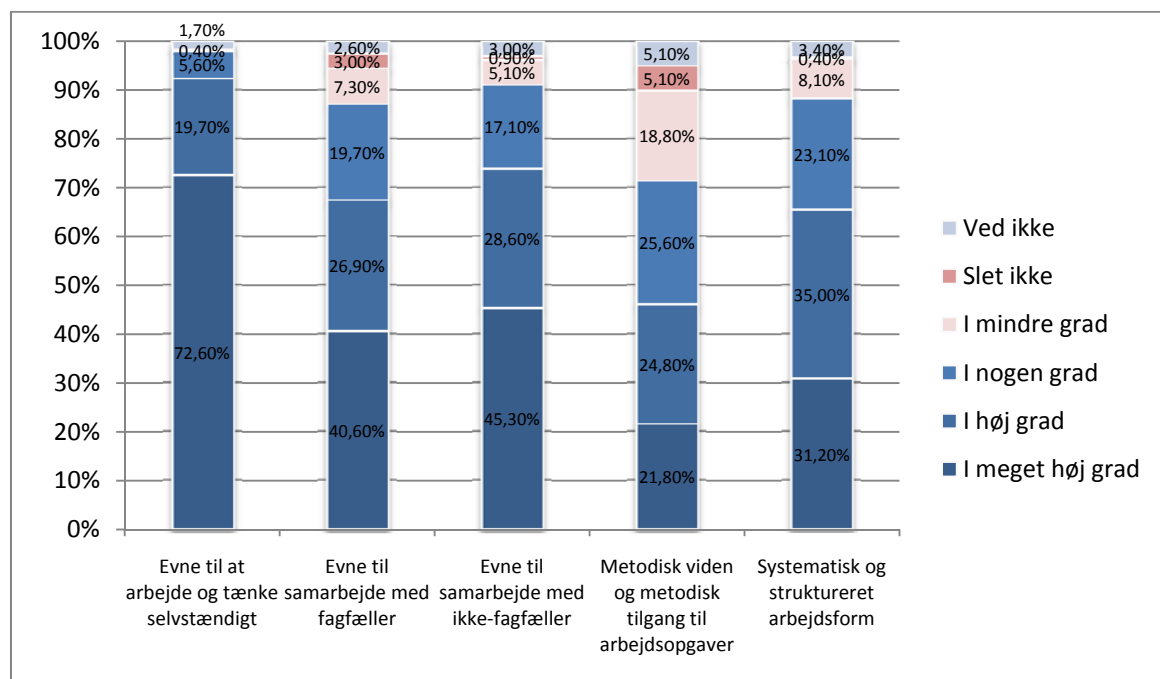

Designfaglige metoder og redskaber. 22,2% af svarene fra Illustration placerer sig i den høje gruppe mod 72,4% hos Interaktionsdesign. Her er altså en forskel på 50,2 procentpoint mellem de to fagområder.
Konceptudvikling. 30,3% af svarene fra kandidater fra Mode ligger i den lave gruppe mod 7,4% hos Illustration. Der er flest i den høje gruppe hos Industrielt Design (69,3%) og Interaktionsdesign (72,4%).
For alle kvalifikationer gælder det, at mindst 80% af respondenterne vurderer, at de som minimum oplever nogen grad af efterspørgsel.

Diagram 13

”I hvilken grad har du oplevet følgende kvalifikationer efterspurgt i dit arbejdsliv?”

Vurdering af kompetencer, der knytter sig til arbejdsprocesser

Evnen til at tænke selvstændigt bliver af 92,3% af respondenterne oplevet som en kvalifikation, der bliver efterspurgt i høj grad eller meget høj grad. Evnen til at samarbejde med ikke-fagfæller opleves generelt som en efterspurgt kompetence – også i højere grad end evnen til at arbejde med fagfæller. Hvad angår ”Metodisk viden og metodisk tilgang til arbejdsopgaver”, er det den kvalifikation, som færrest oplever som efterspurgt. 46,6% af svarene placerer sig i den høje gruppe, mens 23,9% placerer sig i den lave gruppe. Denne kvalifikation vurderes dog meget forskelligt fagområderne imellem. Industrielt Design tegner sig for 61,5% svar i den høje gruppe, hvorimod Grafisk Design har 32,7% i den høje gruppe. På samme vis har Industrielt Design 11,5% i den lave gruppe mod Grafisk Designs 36,5%. Sidst er det også vigtigt at understrege, at svarene er et udtryk for kandidaternes personlige oplevelse, og at en undersøgelse blandt arbejdsgivere ikke nødvendigvis vil give det samme billede af efterspurgte kompetencer, da man kan argumentere for, at selve

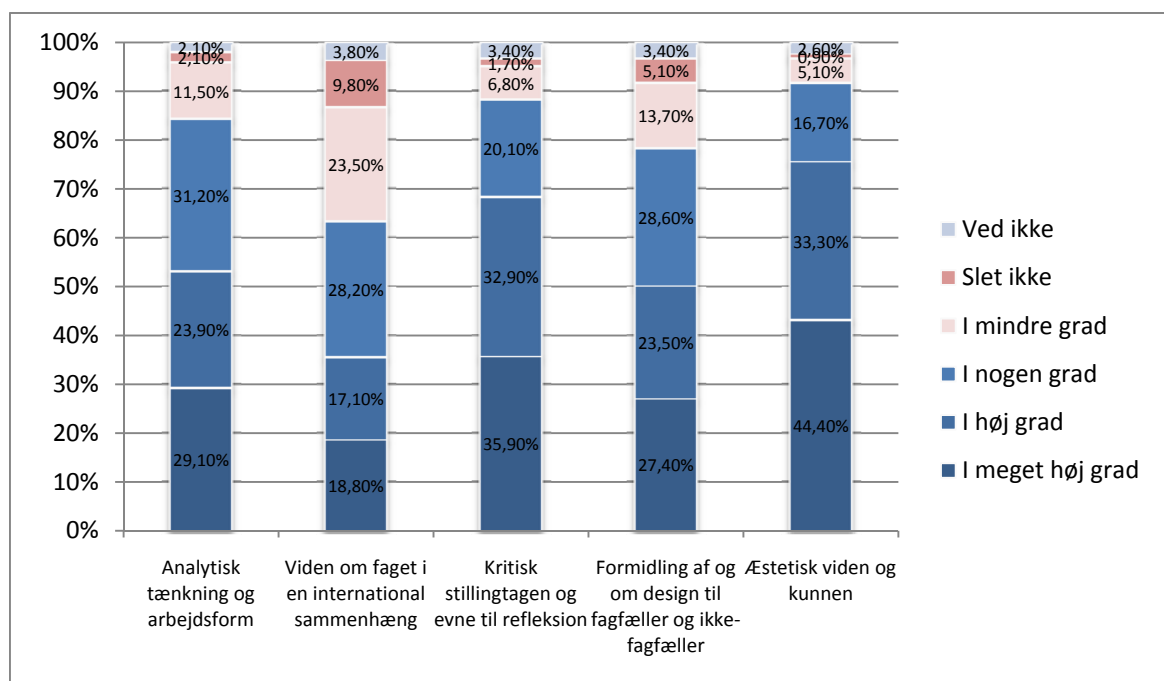

den metodiske tilgang og viden er grundstammen i designfaget. Svaret peger på, at DK skal blive bedre til at gøre de studerende bevidste om deres metodiske ballast.

Diagram 14

"I hvilken grad har du oplevet følgende kvalifikationer efterspurgt i dit arbejdsliv?"

Vurdering af kompetencer, der knytter sig til viden, analyse og formidling

Kvalifikationerne, som knytter sig til viden, analyse og formidling, har umiddelbart en større procentdel besvarelser, som placerer sig i den lave gruppe. Især "Viden om faget i international sammenhæng" vurderes af en tredjedel af respondenterne som slet ikke efterspurgt i deres arbejdsliv og 35,9% af svarene er placeret i den høje gruppe. Det kan skyldes, at spørgeskemaet kun er sendt til dimittender bosiddende i Danmark og derfor ikke inkluderer svar fra de dimittender, der arbejder i udlandet.

"Kritisk stillingtagen og evne til refleksion" samt "Æstetisk viden og kunnen" har begge et godt stykke over 60% besvarelser i den høje kategori og ligger dermed mere på linje med de designfaglige kompetencer. Igen ser vi visse variationer imellem de forskellige fagområder:

"Analytisk tænkning": 73,1% af svarene fra kandidater fra Industrielt Design ligger i den høje gruppe mod 44,2% af kandidaterne fra Grafisk Design, som også har det største antal i den lave gruppe – 23%. Til sammenligning har Industrielt Design 11,5% svar i den lave gruppe og Illustration har 3,7%.

"Formidling af og om design til fagfæller og ikke-fagfæller": Her er der markant flere fra Tekstil, der placerer sig i den høje gruppe 65,9% mod 40,7% fra Illustration og 42,3% fra Industrielt Design.

Blandt de 28 kandidater, der ikke har været i beskæftigelse det sidste år, er oplevelsen af at have efterspurgt færdigheder mindre end hos de kandidater der er i job. Tre kompetencer har dog over 70% besvarelser i den høje gruppe og korresponderer med besvarelserne fra kandidater i beskæftigelse: "Visualisering", "Arbejde og tænke selvstændigt" og "Æstetisk viden".

Samlet set er det "Evnen til at arbejde og tænke selvstændigt", som allerflest kandidater oplever som efterspurgt af arbejdsmarkedet.

Kvalifikationer hvor den høje gruppe udgør 70% eller mere:

- Idéudvikling
- Visualisering
- Arbejde og tænke selvstændigt
- Samarbejde med ikke-fagfæller
- Æstetisk viden og kunnen

Kvalifikationer hvor den høje gruppe udgør 60-69% af besvarelserne

- Styring af designprocesser
- Evne til at samarbejde med fagfæller
- Systematisk og struktureret arbejdsform
- Kritisk stillingtagen og evne til refleksion

Kvalifikationer hvor den høje gruppe udgør 50-59% af besvarelserne

- Anvendelse af designfaglige metoder og redskaber
- Konceptudvikling
- Analytisk tænkning og arbejdsform
- Formidling af og om design til fagfæller og ikke fagfæller

Kvalifikationer hvor den høje gruppe udgør under 50% af besvarelserne

- Metodisk viden og metodisk tilgang til arbejdsopgaver
- Viden om faget i en international sammenhæng

Efterspørgsel af kvalifikationer versus dimittendgrupper

Generelt deler dimittenderne samme oplevelse af større eller mindre efterspørgsel på deres kompetencer på tværs af årgange. Der er dog enkelte udsving som tegner sig årgangene imellem.

De to seneste dimittendgrupper oplever en større efterspørgsel af kompetencer inden for konceptudvikling end den tidligste dimittendgruppe. Den høje gruppe er steget med 10 procentpoint fra årgang 2000-03 (50%) til årgang 2007-09 (60%). Ligeledes er den lave gruppe faldet med 7,4 procentpoint fra 2000-03 til 2007-09.

Viden om faget i internationale sammenhæng er den kompetence, som færrest oplever som efterspurgt. Det tyder dog på, at de nyere dimittender i højere grad end den tidligste dimittendgruppe oplever efterspørgsel på international viden. Procentdelen af svar i den høje gruppe er steget fra 27,9% for 2000-03-dimittender til 43,5% for 2004-06-dimittender og 37,2% for 2007-09-dimittender. Det er således den mellemste årgang (2004-06), som i størst grad oplever efterspørgsel på viden om faget i internationale sammenhæng

Den nyeste årgang oplever ikke i samme grad som tidligere, at "Anvendelse af designfaglige metoder og redskaber" bliver efterspurgt. Der er et fald af besvarelser i den høje gruppe på 20 procentpoint fra 62,9% for årgang 2004-06 til 42,9% for årgang 2007-09. Faldet afspejles til dels i den lave gruppe, hvor der ses en stigning på 13,7 procentpoint fra 9% til 22,7%, som svarer, at de 'i mindre grad' eller 'slet ikke' oplever anvendelse af designfaglige metoder eller redskaber som efterspurgte kompetencer. Et bud kunne være, at de i bliver optrænet i nye fagspecifikke redskaber på deres arbejdsplads, og derfor i mindre grad oplever en efterspørgsel af deres oprindelige kompetencer inden for dette felt. Dette understøttes af, at flere kandidater efterlyser kompetencer i bestemte software-programmer.

Hvad angår efterspørgslen på "æstetisk viden og kunnen", er der et fald af svar i den lave gruppe hos den seneste dimittendgruppe. Fra 8,1% hos årgang 2000-03 til 1,4% hos årgang 2007-09. Et øget italesættelse af det teoretiske aspekt af faget medfører måske, at de nyere årgange er mere bevidste om, hvordan de kan sætte deres æstetiske viden i spil i forskellige sammenhænge, hvorfor meget færre oplever, at den æstetiske viden ikke er en efterspurgt kompetence.

Generelt kan der være mange forskelligartede årsager til ovennævnte udsving. Ændringer i markedet er med til at definere nye jobbeskrivelser (eksempelvis øget/aftagende fokus på internationalisering eller konceptudvikling), hvilket afspejler sig i de krav, der stilles til kandidaterne. Dimittenderne fra de forskellige fagområder bliver ansat i forskellige typer stillinger og møder derfor også forskellige krav. Eksempelvis er der som ovenfor nævnt en væsentligt mindre del af dimittenderne fra årgang 2004-06, som er beskæftiget i det offentlige.

6.0 Efterspurgte kvalifikationer og kompetencer

6.1 Generelle kvalifikationer og kompetencer

Dimittender er dels blevet spurgt om generelle og dels om fagspecifikke mangler ved deres uddannelse. Selvom mange dimittender svarer, at de ikke har savnet nogen kompetencer under deres uddannelse, er der blandt dem, der nævner mangler, mange overensstemmende svar, også på tværs af dimittendårgangene.

Svarene under generelle kvalifikationer kategoriserer sig inden for tre områder, **generel forretningsforståelse, viden om overgangen fra studerende til professionel designer og uddannelsesrelaterede emner.**

Generel forretningsforståelse: Respondenterne nævner, at de mangler viden om økonomi, styring af tid og arbejde med snævre deadlines, viden om forretningsgange og produktionsstyring, viden om salg og markedsføring, viden om produktion, organisation og virksomhedskommunikation, viden om at drive selvstændig virksomhed, forhandlingsteknik og kommunikation med kunder.

Viden om overgangen fra studerende til professionel designer: Under denne kategori savnes viden om netværksopbygning, evne til at sætte præcise ord på design, præsenteringskundskaber, formidling af stof til ikke-fagfolk, evne til at kunne sælge sig selv, portfolioudvikling, udarbejdelse af egen profil, viden om arbejdspladser inden for det designfaglige felt, løn og ansættelsesforhold, viden om arbejdsmarkedsforhold, ansøgninger og cv etc.

Uddannelsesrelaterede emner: Af svarene fremgår det, at de studerende efterlyser viden om analytisk tænkning og metode, teoretisk viden, projektledelse, kompetence til at kombinere teori med praksis, pædagogiske og undervisningsfaglige kompetencer, udvikling af eget talent, strategisk design, praktisk erfaring, evne til at argumentere tydeligt for formvalg og til kritisk at evaluere andres arbejde, I forlængelse heraf peger flere på, at manglende formidling mellem uddannelsen og mulige arbejdsgivere, da omverdenen/erhvervslivet mangler viden om, hvad en designer fra DK er og kan, hvilket ligeledes kan være et problem ved job- og lønsamtaler.

6.1.1. Efterlyste generelle kompetencer - branchefordelt

Sorteres udsagnene mellem type af beskæftigelse kan man se, at de efterlyste kompetencer grupperer sig overordnet, således at dimittender, der har selvstændig virksomhed, i højere grad har savnet kompetencer som "at kunne sælge sig selv" end den gruppe, der har fundet beskæftigelse inden for det offentlige, og gruppen uden for beskæftigelse har i lidt højere grad savnet redskaber til at begå sig på arbejdsmarkedet. For dimittender, der har ansættelse i **private virksomheder** er typiske udsagn: "Kendskab til erhvervslivets virkelighed", "At omforme de meget kreative tanker og ideer man har til noget kommercielt", "Konkrete forbindelser til erhvervslivet", "Mere samarbejde med den "virkelige" verden. Målgruppe og idealer er to vidt forskellige ting", "Evne til at arbejde lynhurtigt", "At have fået en større rutine inden for præsentationsteknikker/formidling af stof til ikke-fagfolk.

Inden for **offentlige, halvoffentlige og selvejende institutioner**: "Mere samarbejde tværfagligt", "Selverkendelse, hvordan man tackler erhvervslivet, pres etc. Præsentationsværktøj", "Kompetencer vedr. arbejdsmarkedet generelt", "En større kompetence til at linke teori med praksis", "Hvordan man kommunikerer til omverdenen, at man eksisterer og får sat fokus på, hvad det er man kan, som designer"

For gruppen af **selvstændige** er følgende udsagn repræsentative: "Være bedre til at prissætte opgaver", "Mere viden om at drive selvstændig virksomhed", "Økonomi og markedsføring", "Virksomhedsstyring", "Nu har jeg heldigvis kunne tilegne mig de pågældende kompetencer andre steder, men jeg synes, at skolen mangler at dække networking og det at sælge sig selv.", "Drift af egen virksomhed med alt hvad det indebærer. Kom nu!", "Forhandlingsteknik, hvordan man ruster sig til freelancerlivet."

Dimittenderne, der pt. er **uden for beskæftigelse**, nævner følgende mangler: "Jeg synes, at uddannelsen var fantastisk, men der var en stor kløft mellem livet på skolen og arbejdslivet "ude i virkeligheden". Jeg savnede at føle mig bedre rustet til at finde et job.", "Kort sagt: at blive forberedt på den virkelige verden", "personlig udvikling og styrkelse af selvværd, evt. coaching.", "Projektstyring og konflikthåndtering", "Mere teoretisk viden", "Alt hvad vi lærte var praktisk, og der var ingen objektiv teori med indover. Derudover mener jeg, at vi ikke lærte det, vi skulle omkring materialeforståelse. Det havde også været rart med noget organisationsteori, så man var mere rustet til at begå sig efterfølgende."

Denne gruppe har et lidt mere negativt billede af deres uddannelse end de øvrige grupper, hvilket måske ikke er overraskende deres beskæftigelsessituation taget i betragtning.

6.2 Manglende kvalifikationer og kompetencer – fagspecifikke

Under de fagspecifikke mangler er der bred enighed om manglende viden inden for følgende computerprogrammer: *Illustrator, Rhino, Flash, Motion Graphic, Photoshop, 3D-tegning, Indesign, Adobe-pakken*. Det nævnes af flere, på tværs af årgange og fagområder.

Derudover savnes der udbygning af kvalifikationer inden for:

- Typografi, tryk og færdiggørelse, tryk- og printprocesser, mere bogtilrettelægning og omslagsdesign
Idé- og konceptudvikling, tegneproces fra løs idé til skitse, farveforsøg
- Viden om kollektionsopbygning i forhold til en "virkelig" kollektion, træning i at tegne store kollektioner
- Materialekendskab, 3D-modellering, mere værkstedsarbejde
- Et engelsk fagsprog og mere fagspecifik teori
- Arbejde med personaer, usability test, benchmark-analyser, flows, wireframing, prototyping

6.3 Igangværende tiltag

Udbygning af kompetencer inden for *generel forretningsforståelse*

Det har været drøftet ad flere omgange, både hvordan og i hvor høj grad de studerende i deres studietid skal have undervisning i de forretningsmæssige områder af faget. Når undervisningen tilrettelægges, skal det samtidig overvejes, hvordan undervisningstimerne skal fordeles: Skal der fx undervises i markedsføring, økonomi og produktionsstyring, vil man blive nødt til at skære tilsvarende i de mere designfaglige fagelementer.

Derfor kunne et realistisk tiltag for at adressere dette behov være at opfordre de studerende til i løbet af deres uddannelse at supplere med aftenskole-kurser, der dækker disse områder.

For at imødekomme ønsker omkring viden om iværksætteri og designfaglige, juridiske rettigheder har DK en aftale med en advokatvirksomhed, der kommer en gang om året og underviser de studerende. De studerende har tilkendegivet, at de har fået stort udbytte af arrangementet.

I 2010 søsatte DK i samarbejde med IDEA (International Danish Entrepreneurship Academy) og House of Design, Kolding, et iværksætter-forløb, der rettede sig mod tidligere design-dimittender med ønske om at starte selvstændig virksomhed. Det første kursusforløb startede ultimo januar 2010. Kursisterne er bl.a. blevet undervist og rådgivet i jura, økonomi, salg, markedsføring og kundeanalyse. Der deltog omkring 20 dimittender fra Designskolen Kolding. Tovholder på projektet, Ivan Tyrsted, har over for DK udtrykt stor tilfredshed med projektet, flere studerende er startet med selvstændig virksomhed, mens andre har fået ansættelse andetsteds. DK påtænker at evaluere projektet med de dimittender, der har deltaget, i løbet af 2011.

En anden måde at opøve de studerendes forretningsmæssige viden er gennem intensive erhvervsamarbejder, hvilket sker i stigende grad i løbet af uddannelsen, både på bachelor- og kandidatniveau. DK inviterer fx virksomhederne ind på skolen, som medtilrettelæggere af større undervisningsforløb, og de studerende laver også en-til-en virksomhedssamarbejder, specielt på kandidatuddannelsen.

Et af målene for læringsudbytte i de studerendes praktikophold er netop at tilegne sig en forretningsmæssig forståelse. At de studerende skal i obligatorisk praktik tjener desuden flere mål: Dels for at understøtte, at de studerende allerede under deres uddannelse opbygger et fagligt netværk, dels at de får et indgående kendskab til det designfaglige arbejdsliv og bliver introduceret til de forretningsmæssige aspekter ved faget. Som nævnt i tidligere i denne rapport er der betydelige fordele ved at have været i praktik, når det kommer til indtrængningstiden på arbejdsmarkedet.

Udbygning af kvalifikationer vedr. *uddannelsesrelaterede emner.*

Undervisning i den teoretiske dimension af designfaget er i de seneste år for alvor blevet integreret i uddannelsen. Netop for at undgå at teorien har skullet blive et løst appendiks, knytter der sig til både bachelor- og afgangprojektet en teoretisk del, der skal relatere sig til den praktiske/kunstneriske del af projektet. Desuden skal der i den teoretiske del indgå et engelsksproget resume, der skal opøve de studerende i et internationalt fagsprog.

Udbygning af kompetencer inden for *viden om overgangen fra studerende til professionel designer*:

Fra individuelle karrierevejssamtaler med dimittendårgangen 2008 fremgik det ligeledes, at mange studerende havde svært ved at beskrive egne designfaglige kompetencer og kvalifikationer, hvilket kongruerer med denne undersøgelse, hvor forholdsvis mange respondenter peger på samme mangel. På baggrund af omtalte evaluering i 2008 blev fagelementet *Personlige Designkompetencer 1-3* sat i værk. Via bl.a. coaching og praktiske øvelser fokuseres der i fagelementet på at argumentere for, reflektere over og italesætte såvel personlige som designfaglige kompetencer i en erhvervsmæssig kontekst både over for fagfæller og ikke-fagfæller. Der sættes fokus på at udvikle og underbygge den enkelte studerendes kompetencer og kvalifikationer som fagperson. Fagelementet er gennemgående både på bachelor- og kandidatuddannelsen, så de studerende fra et tidligt tidspunkt trænes i at forholde sig til den verden, de skal begå sig i efter endt studietid.

For at vejlede de kommende dimittender har DK's rektor og andet ledende personale siden 2008 holdt karrierevejssamtaler med dimittenderne. Derudover har DK i samme periode arrangeret Designdating, som er et arrangement, hvor private og offentlige virksomheder inviteres til at møde kandidaterne med henblik på et fremtidigt samarbejde, gerne i form af en fast ansættelse.

Et andet karrierefremmende tiltag, som DK arbejder på at etablere i løbet af 2011, er et alumnenetværk. For at afdække interessen for et eventuelt alumnenetværk er der i undersøgelsen blevet spurgt til dimittendernes eventuelle interesse herfor og til, hvilke aktiviteter der skulle ligge i et sådant regi. 45,2% har tilkendegivet, at de ønsker at deltage i et sådant netværk, 45,7% har anført "måske", mens 9,2% enten har skrevet "ved ikke" eller "nej". Derudover er der kommet mange forslag til aktiviteter og omdrejningspunkter for netværket. Disse kommentarer vil blive inddraget, når DK i den kommende tid tager initiativ til at starte et sådant netværk. Ud over den karrierefremmende dimension, som også er sigtet med dette netværk, er det også DK's ønske at være i kontinuerlig kontakt med tidligere dimittender, da DK i høj grad betragter relationen med disse for at være helt essentiel, fx i forbindelse med gæsteundervisere, forelæsere, censorer og/eller virksomhedssamarbejdspartnere.

DK håber, at disse karrierefremmende tiltag vil være et skridt på vejen til at afhjælpe de mangler, kandidaterne har påpeget, og også bidrage til, at de studerende efter dimission finder relevant arbejde.